

Region Västerbotten och Umeå universitets Partnerskapsdag 19 november 2020

- Plats** Online, länk för deltagande skickas ut några dagar i förväg
- Anmälan** Görs på den här länken **senast fredag den 13 november!**
- Moderator** Dieter Müller
- Program** Finner du på nästa sida!

Program

- 8.45 - 9.00** **Incheckning**
- 9.00 - 9.15** **Inledning**
Varför strategiskt partnerskap
Hans Adolfsson, Dieter Müller, Kent Ehliasson och Anna Pettersson
- Fyra fokusområden i partnerskapet, varför dessa områden?**
Dieter Müller
- 9.15 - 9.30** **Finansieringsfrågor**
Vilka olika källor till finansiering finns det?
Anders Wennström, Umeå universitet
- 9.30 - 10.15** **Goda exempel på samarbeten**
Kompetensförsörjning
Flexibla studievägar inom lärarutbildningen för att överbrygga den lärarbrist vi har i regionen.
Tobias Thomson, Region Västerbotten, och Anna Lindqvist, Umeå universitet
- Digitalisering och e-hälsa**
Digital Impact North.
Magnus Rudehäll, Region Västerbotten och Per Levén, Umeå universitet
- AI**
Strålbehandling
Björn Zackrisson, Region Västerbotten och Tufve Nyholm, Umeå universitet
- Forskningsinfrastruktur**
MT-FoU
Per Hallberg, Region Västerbotten och Anders Eklund, Umeå universitet
- 10.10 - 10.15** **Kulturinslag**
- 10.15 - 10.30** **Paus**
- 10.30 - 11.30** **Utmaningar i Västerbotten**
Valbara och parallella spår där utmaningar i Västerbotten presenteras och diskuteras.
Läs mer på kommande sidor!
- 11.30 - 11.45** **Återsamling och sammanfattning av dialogerna**
Samtalsledarna redovisar gruppernas samtal.
- 11.45 - 12.00** **Summering av dagen, nästa steg och avslutning**
Hans Adolfsson, Dieter Müller, Kent Ehliasson och Anna Pettersson
- 12.00** **Kulturinslag**

Valbara spår

1. Vad kan och bör en kommun och en region fokusera på för att underlätta kompetensförsörjningen?

En etablering i Skellefteå behöver 3000 medarbetare under perioden 2020 - 2025. Storleken ger kringeffekter som gör att det totala behovet av nya arbetstillfällen blir betydligt större. Uppskattningar säger 10 000 eller ännu mer inom en tioårsperiod. Arbetskraft saknas för att täcka det tillkommande behovet.

Beskrivning

Northvolt bygger en batterifabrik i Skellefteå i Norra Västerbotten. Investeringen är cirka 40 miljarder kronor och fabriken yta kommer att bli något större än Gamla stan i Stockholm. Företaget kommer att ha omkring 3000 medarbetare. Därtill kommer kringeffekter med tillkommande arbetstillfällen i och med underleverantörer, befolkningsutveckling som innebär nya krav på service och en hel mängd okända faktorer.

Skellefteå och de två närmaste kommunerna har tillsammans knappt 85 000 innevånare och en mycket hög förvärvsfrekvens. Arbetslösheten i regionen är lägst i landet och arbetskraftsreserven är minimal. Etableringen i Skellefteå kommer att ge en kraftig påverkan på arbetsmarknaden. Mycket sannolikt är att rörligheten på arbetsmarknaden kommer att öka kraftigt. En uppskattning är att cirka hälften av batterifabrikens medarbetare kommer att rekryteras lokalt inom pendlingsavstånd. För att undvika överhettning på arbetsmarknaden och för att inte hamna i en lösning med fly in - fly out behövs inflyttning.

Det som pågår är en samhällsomvandling eftersom etableringen påverkar hela samhällsstrukturen. Hela arbetsmarknaden, alla transportleder, utökade krav på offentlig service, och alla nivåer i utbildningssystemet ansträngs. Brist på resurser, kunskaper och underlag framkommer inom många områden. Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna och den ger effekter inom många områden.

Samtalsledare: Jan Midlert

2. Målkonflikter i omställningsarbetet mot ett hållbart samhälle

Ett omställningsarbete pågår med sikte mot en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030 och målet har konkretiserats av miljömålsberedningen till 70 procent minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Hur kan målkonflikter i omställningsarbetet mot ett hållbart samhälle hanteras?

Beskrivning

Det pågår ett omställningsarbete mot en fossiloberoende fordonsflotta och ett intensivt arbete med att hitta alternativa drivmedel och att med hjälp av olika styrmedel som exempelvis reduktionsplikt för att öka på takten vilket är mycket positivt och kan bidra till industriell utveckling i norra Sverige som är rikt på naturresurser ur vilka förnybara drivmedel kan utvinnas.

En tydlig målkonflikt finns utifrån olika mål om hur resurser ska nyttjas. Detta skulle kunna ge ekonomiska konsekvenserna eftersom om man börjar styra flöden av råvara mot bränsle så kan det få ekonomiska effekter på andra ställen i råvarubranschen. Även om vi exempelvis har mycket skog så kommer den inte att räcka till alla anspråk och att luta sig alltför mycket mot att avfall ska vara en råvara som omvandlas till biogas kan också vara en återvändsgränd eftersom vi strävar efter att minimera avfallet.

Samtalsledare: Maud Ericson

3. Hantera data som en resurs eller råvara

Data har ett värde och är en resurs som hypotetiskt bör behandlas på ett sätt som liknar andra resurser/insatsvaror. I grunden är det frågan om att skapa principer/mekanismer för ett ekosystem där data förvandlas från icke-exploaterade bytes till dataråvara som kan användas som insatsvaror i produkter och tjänster. Vissa produkter och tjänster är nog riktade mot slutkund, andra mot användare som förädlar dataråvaran ytterligare, t ex genom att kombinera olika datakällor.

Beskrivning

Utvinnningen av data. Här finns det bl a äganderätsfrågor och nyttjanderätsfrågor att fundera över. Detta gäller både data och metadata. Utan metadata blir data ofta obegriplig/oanvändbart utanför det system som skapat datat. För offentlig sektor är en hel del data knutet till medborgaren. Det är därför särskilt intressant att reda ut hur äganderätt och nyttjanderätt av data som regionen skapar och får och som avser individer hanteras och hur ska överlåtelser av dessa och andra data som är kopplade till individer hanteras? Vilken slags "kickback" kan ges till medborgare som fungerar som "datadonatorer" utan att målet att behandla medborgare lika äventyras?

Hur ska balansen mellan nytta och rättigheter för individen balanseras mot nytta och rättigheter för samhället/kollektivet. Samma frågor gäller ju t ex för som data produkter/maskiner skapar. Vem äger/har rätt att nyttja en sensor som sitter i en inköpt produkt som tillhandahålls av t ex kommunen till en medborgare.

Här krävs en kartläggning och strukturering av området i syfte att synliggöra hur maktförhållanden avseende data i offentlig sektor ser ut idag samt vilka behov som finns av att reglera ägande- och nyttjanderätt av data för att öka datatillgång på ett balanserat sätt.

Marknadsplatsen för data. Efter datanskaffningsfasen handlar det om att ha en marknadsplats där nyttjare kan möta den som tillhandahåller data på ett standardiserat och stabilt sätt och där marknaden gör en värdering av dataråvaran i form av ett avslut efter en konkurrensutsatt budgivning, följt av betalning och dataöverföring.

Behövs samma förmågor som en marknadsplats för värdepapper eller kanske en råvarubörs? Kanske finns det även unika förmågor som behövs för en marknadsplats för dataråvara? Hur ska det ekonomiska värdet av datat inhämtas och fördelas?

Här krävs en kartläggning och strukturering av området där skillnader/likheter avseende kraven på befintliga marknadsplatser, t ex råvarubörser och kraven på en "databörs" framgår. Olika tänkbara varianter av fördelning av det ekonomiskt utfall/risk är en annan viktig aspekt.

Samtalsledare: **Thomas Kvist**

4. Region Västerbotten som motor för framtidens vårdutveckling

I Region Västerbotten bor över 270 000 invånare som årligen genererar nära 2 milj. tillfällen där data registreras relaterat till populationens hälsa. Hur ska all data ligga som grund för framtidens vårdutveckling?

Norrlands universitetssjukhus har årligen 51 000 patienter inlagda, man genomför 30 000 operationer och besöker kirurgen 336 000 gånger. Hälsocentralerna tar emot mer än 220 000 besök och genomför över 900 000 behandlingar. Dessutom tar tandläkarmottagningarna emot 320 000 besök.

Vid varje vårdtillfälle genererar data som registreras mer eller mindre systematiskt. Det finns olika former av databanker som Biobanken Norr, Registercenter Norr, MIQA där forskningsaspekten är närvarande medan data från 1177 Vårdguiden inte i samma utsträckning länkas mot forskning och utveckling.

Hur ska Region Västerbotten lagra, märka och kvalitetssäkra data för att passa in i framtidens vårdutveckling? För vem ska data vara tillgängligt och hur ska det göras tillgängligt? Hur ska forskarna kunna testa och utvärdera sina hypoteser i vårdmiljö?

Samtalsledare: **Per Hallberg**